

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY

Nr. 5

M A J 1931

ROK VI.

POŁOŻENIE GOSPODARCZE W KWIETNIU 1931 R.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Ogólne położenie gospodarcze Polski nie uległo w kwietniu poważniejszym zmianom. Spadek liczby bezrobotnych, wywołany sezonowym wzrostem zatrudnienia w rolnictwie i niektórych innych gałęziach wytwórczości, przybrał dotąd stosunkowo skromne rozmiary. Zwiększenie produkcji i obrotów oraz znaczniejsza poprawa na rynku pracy w roku bieżącym zależna jest od ruchu inwestycyjno-budowlanego. Wobec trudności na rynku pieniężnym w Polsce na silniejsze zwiększenie akcji inwestycyjnej wpłynąć może tylko znaczniejszy dopływ kapitału z zagranicy. Transakcje pożyczkowe zawarte w ostatnich tygodniach, oraz widoki na pozyskanie dalszych kapitałów rokują nadzieję, że życie gospodarcze Polski zostanie już w najbliższym czasie zasilone poważniejszymi funduszami, które przyczynią się do zlagodzenia trudności gospodarczych.

Położenie rynku pieniężnego w Polsce nacechowane było w kwietniu wzrastającym zapotrzebowaniem kredytowym na finansowanie wiosennych prac na roli, znacznie opóźnionych w r. b. oraz w związku z rozpoczęciem sezonu budowlanego. Ponieważ zwiększone potrzeby gotówkowe tylko częściowo znalazły pokrycie, trudności płatnicze, zwłaszcza wśród rolników, wzrosły. Działalność instytucji kredytowych

uległa ograniczeniu, za wyjątkiem banków państwowych i instytucji oszczędnościowych, które wykazały pomyślny rozwój operacyj. Na giełdach pieniężnych obroty papierami wartościowymi były małe przy zniżkujących naogół kursach walorów; zapotrzebowanie dewiz wzrosło.

Poprawa cen ziemiopłodów na rynku krajowym nie wywarła większego wpływu na położenie rolnictwa, gdyż tylko niewielka część rolników dysponuje jeszcze zapasami zbóż na sprzedaż. Eksport zbóż ze względu na korzystniejszy poziom cen w kraju zmalał. Stan oziminy dzięki lepszym warunkom atmosferycznym nieco się poprawił. Wywóz inwentarza i produktów hodowlanych został utrzymany bez większej zmiany, ceny jednak naogół były mniej korzystne.

Wytwórczość górniczo - hutnicza zmalała. Eksport węgla był wprawdzie większy, jednak zbyt w kraju wykazał sezonowy spadek. Zmniejszenie sprzedaży wyrobów hutniczych tak na rynku krajowym jak i na eksport spowodowało ograniczenie zatrudnienia hut żelaznych. Dalsze pogorszenie cen cynku w Europie wywołało spadek eksportu tego metalu z Polski i zmniejszenie wytwórczości hut cynkowych. Wydobywanie ropy naftowej i zatrudnienie przemysłu rafineryjnego zmniejszyło się. Zbyt przetworów naftowych tak w kraju jak i zagranicą wykazał sezonowy spadek.

W grupie przemysłu przetwórczego na większe trudności zbytu napotykał w dalszym ciągu przemysł metalowo - maszynowy, wykorzystujący tylko w części swą zdolność wytwórczą. Nieco korzystniej przedstawiało się położenie przemysłu włókienniczego dzięki sezonowemu zwiększeniu zbytu wyrobów. Zapotrzebowanie materiałów drzewnych tak na rynek wewnętrzny jak i na eksport nieco wzrosło. Zbyt cukru na rynek wewnętrzny obniżył się, wywóz cukru wzrósł, jednak ceny w eksporcie pogorszyły się. Sprzedaż nawozów sztucznych w tegorocznym sezonie wiosennym była mniejsza niż w tym samym czasie r. ub.

Po przejściowem ożywieniu przedsięwzięciem w początkach kwietnia obroty w handlu na rynku wewnętrznym nie wykazały zwykłego zwiększenia sezonowego i były mniejsze niż przed rokiem. Wartość wymiany towarowej z zagranicą wzrosła zarówno po stronie przywozu jak i wywozu i wykazuje nadal saldo dodatnie.

W związku z podjęciem prac sezonowych liczba bezrobotnych zmniejszyła się prawie o 30 tysięcy. Pod wpływem małych obrotów i trwających trudności finansowych przedsiębiorstw przeprowadzone zostały w okresie sprawozdawczym dalsze obniżki płac.

RYNEK PIENIĘŻNY

Pieniądz i kredyt. Na rynkach międzynarodowych panowała w kwietniu nadal obfita podaż pieniądza krótkoterminowego, do czego w pewnym stopniu przyczyniły się nowe zaognienia polityczne i dość silna zniżka kursów na giełdach akcyjnych. W Paryżu pieniądz dzienny notowano oficjalnie po $1\frac{1}{4}\%$, zaś stopa w dyskoncie prywatnym wynosiła $1\frac{3}{8}\%$ — $1\frac{7}{16}\%$; wobec tak niskich stawek pieniądze francuskie w znacznych ilościach poszukiwały lokaty na rynku londyńskim i nowojorskim. W Londynie Bank Anglii utrzymywał rynek w stanie pewnej ciasnoty celem podtrzymania kursu funta, wskutek czego pieniądz dzienny notowano tam po $1\frac{1}{2}\%$ — $2\frac{1}{2}\%$, a oficjalna stopa w dyskoncie prywatnym wynosiła $2\frac{9}{16}\%$. Rozpiętość między stawkami procentowemi Paryża a Londynu wzmocniła kurs dewizy angielskiej i osłabiła kurs franka francuskiego, w wyniku czego nastąpił odpływ złota z Banku Francji. W New Yorku za pieniądz dzienny płacono $1\frac{1}{2}\%$ (wzgl. 1% między bankami), prywatna stopa dyskontowa wynosiła $1\frac{1}{4}\%$ — $1\frac{3}{8}\%$. W Berlinie wzrosła ciasnota na rynku pieniężnym wskutek słabszego dopływu kredytów zagranicznych przy równoczesnym wzroście potrzeb gospodarstwa publicznego: pieniądz dzienny dochodził do 6 — $7\frac{1}{2}\%$, miesięczny do $5\frac{1}{8}\%$ — $6\frac{1}{2}\%$, zaś prywatna

stopa dyskontowa utrzymała się na poziomie $4\frac{5}{8}\%$ jedynie dzięki temu, że Bank Rzeszy przyjmował materiał do redyskonta bez ograniczeń.

Na rynkach papierów wartościowych kursy papierów procentowych naogół wzmocniły się, natomiast akcje na wszystkich niemal giełdach poniosły straty. Silna tendencja zniżkowa zapanaowała zwłaszcza w New Yorku pod wpływem złych wyników gospodarczych I kwartału b. r. w wielu grupach przedsiębiorstw.

Na polskim rynku pieniężnym przejawiało się w okresie sprawozdawczym sezonowe zwiększenie zapotrzebowania kredytowego i wzrost trudności płatniczych. Rozpoczęcie sezonu budowlanego i prac wiosennych na roli wywołało wzmóżony popyt na gotówką, który banki mogły tylko częściowo zaspokoić przez udzielanie nowych kredytów ze względu na to, że nie posiadały w dostatecznej ilości odpowiednich na te cele funduszy. Natomiast podaż weksli pochodzących z obrotów towarowych była nadal ograniczona, tak, iż operacje dyskontowe i redyskontowe w bankach zmniejszyły się w stopniu dość znacznym. Mimo wzrostu zapotrzebowania kredytowego stawki procentowe w bankach nie uległy zmianie.

W związku z pogorszeniem się sytuacji na rynku pieniężnym wzrosły trudności płatnicze; szczególnie w rolnictwie wypłacalność a raczej punktualność w spłaceniu zobowiązań przedstawiała się bardzo niekorzystnie, przyczyniając się do wzrostu odsetka weksli protestowanych. W Banku Polskim odsetek weksli zaprotestowanych w stosunku do płatnych w kwietniu wyniósł $5,14\%$ wobec $4,58\%$ w marcu b. r. i $5,80\%$ w kwietniu ub. r. W ośrodkach przemysłowo-handlowych kraju zaznaczył się jednak spadek protestów w liczbach bezwzględnych, zarówno dzięki stosowaniu ulg w spłacie zobowiązań jak i zmniejszeniu się obiegu wekslowego wogóle. Również i w naszej instytucji odsetek weksli zaprotestowanych w stosunku do płatnych obniżył się znacznie w kwietniu.

Działalność kredytowa Banku Polskiego uległa w kwietniu dalszemu zmniejszeniu. Portfel wekslowy zmniejszył się o 27 milj. do kwoty 544,1 milj. zł., pożyczki lombardowe o 10,1 milj. do 75,3 milj. zł., wobec czego łączny stan kredytów Banku obniżył się o 37,1 milj. zł. (w marcu spadek kredytów wyniósł 27,4 milj. zł.). Przy spadku ogólnego portfela wekslowego zwiększył się portfel weksli rolniczych z terminem płatności ponad trzy miesiące o 7,2 milj. do 54,4 milj. zł. Kredyt na rejestrowy zastaw rolniczy zmniejszył się wskutek spłat o 4,5 milj. do 21,6 milj. zł., kredyt siewny o 0,6 milj. do 14,6 milj. zł.

W kwietniu Bank Polski zakupił większą ilość złota niż normalnie, powiększając swój zapas kruszcu o 4,5 milj. do sumy 567,1 milj. zł. Natomiast stan walut i dewiz (zaliczonych i niezaliczonych) zmniejszył się o 1,5 milj. do 14,6 milj. zł.

liczonych do pokrycia) zmniejszył się o 36,5 milj. do 344,7 milj. zł., głównie wskutek spłacania przez banki krótkoterminowych zobowiązań zagranicznych na znaczniejsze kwoty. Mimo zmniejszenia się zapasu dewiz i kredytów, obieg biletów Banku uległ tylko nieznacznej redukcji (o 1,6 milj. do 1.258,9 milj. zł.) wskutek tego, że równocześnie zmniejszył się stan rachunków żyrowych o 16,7 milj. do 164,1 milj. zł. i że Skarb Państwa zaciągnął w Banku dług w wysokości 20 milj. zł., korzystając ze służącego mu w instytucji emisyjnej bezprocentowego kredytu do wysokości 50 milj. zł. Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku zapasami kruszcowo-walutowymi wynosił w końcu kwietnia 55,01% (15,01% ponad pokrycie statutowe), zaś pokrycia samem złotem — 39,21% (9,21% ponad pokrycie statutowe).

Całkowity obieg pieniężny zmniejszył się w marcu o 4,5 milj. zł. do sumy 1.497,2 milj. zł.; z tej sumy przypada na bilety Banku Polskiego 1.258,9 milj., na bilon 235,8 milj. i na bilety Skarbu Państwa 2,5 milj. zł.

W bankach prywatnych operacje bierne i czynne wykazały dalszy spadek. Bilanse łączne wszystkich banków w Polsce (zestawione przez Komisarjat Bankowy Ministerstwa Skarbu) wykazują w marcu zmniejszenie się wkładów terminowych i oszczędnościowych o 9,6 milj. do 604,7 milj. zł. oraz wzrost wkładów czekowych o 8,1 milj. do 517,5 milj. zł. Kredyty krótkoterminowe ogółem zmniejszyły się o 12,2 milj. do sumy 1.804,7 milj. zł., przy czym redukcji uległ wyłącznie kredyt dyskontowy. Wobec kurczenia się operacyj kredytowych banki ograniczyły redyskonto weksli, które w dalszym ciągu obniżyło się o 4,6 milj. do 286,9 milj. zł. Pogotowie kasowe utrzymuje się na wysokim poziomie, wzrastając w marcu o 6 milj. do 88,5 milj. zł. W kwietniu dał się zauważyć silniejszy odpływ wkładów, spowodowany w dużej mierze upadłością Banku Handlowego w Łodzi, natomiast w pierwszych dniach maja nastąpiła pod tym względem poprawa.

Działalność kredytowa banków państwowych przejawiała w kwietniu większe ożywienie dzięki pomyślnemu rozwojowi operacyj biernych. W Banku Gospodarstwa Krajowego kredyty gotówkowe zwiększyły się o 5,3 milj. do 1.010,2 milj. zł., natomiast stan pożyczek emisyjnych (w listach zastawnych i obligacjach) wykazał zmniejszenie o 3,8 milj. do 755,9 milj. zł. wskutek tego, że suma amortyzacji przewyższyła w kwietniu sumę nowowydanych pożyczek. Wkłady i lokaty wzrosły łącznie o 9,5 milj. do sumy 868,4 milj. zł., przy czym wzrost wykazują wszelkie kategorie wkładów z wyjątkiem rachunków specjalnych Skarbu Państwa, które zmniejszyły się. W P. Banku Rolnym

stan kredytów gotówkowych zwiększył się 8,3 milj. do kwoty 610,7 milj. zł., zaś pożyczek emisyjnych (w listach zastawnych i obligacjach melioracyjnych) o 2,6 milj. do 329,9 milj. zł. Wkłady i lokaty zwiększyły się o 6,2 milj. do wysokości 150,6 milj. zł., zaś stan funduszy administrowanych wzrósł o 3,8 milj. do 407,7 milj. zł.

Przyrost wkładów oszczędnościowych w kwietniu był dość znaczny. W P.K.O. wkłady oszczędnościowe wzrosły o 11,8 milj. i wynosiły w końcu kwietnia z wkładami zwaloryzowanymi 294,9 milj. zł. W komunalnych kasach oszczędności wkłady oszczędnościowe wzrosły w marcu o 16 milj. do wysokości 541,2 milj. zł.

Dewizy. Na rynku dewizowym obroty w kwietniu wzrosły przy mocniejszej tendencji kursowej większości walut. Wysokość dziennego zapotrzebowania wykazywała dość silne wahania, przekraczając naogół poziom z miesiąca poprzedniego. Znaczniejszą poprawę uzyskały czeki na Amsterdam, Brukselę, Zurich i Londyn, natomiast przekazy na Paryż, Medjolan i Pragę osłabły w drugiej połowie miesiąca w związku z tendencją na giełdach zagranicznych. Popyt na dolary Stanów Zjednoczonych był naogół niewielki; kurs banknotów dolarowych w notowaniach oficjalnych podwyższył się w pierwszej połowie kwietnia do 8,92½, potem spadł do 8,90½, zaś w transakcjach prywatnych po przejściowej zwwyżce do 8,93 był notowany z końcem miesiąca po 8,909 zł. Czeki na New York miały tendencję zwykłą do połowy miesiąca i osiągnęły kurs 8,92, potem obniżyły się do parytetu, t. j. do 8,914. Zapotrzebowanie pokrywał przeważnie Bank Polski.

Papiery wartościowe. Na rynku papierów procentowych panowała w okresie sprawozdawczym niejednolita tendencja kursów przy zmniejszonych obrotach. Z początkiem miesiąca zainteresowanie pożyczkami państwowymi było niewielkie i wzrosło dopiero w trzeciej dekadzie, powodując dość znaczną poprawę kursów; w końcu miesiąca nastąpiła jednak silniejsza zniżka, w wyniku czego poziom kursowy pożyczek państwowych obniżył się nieco w porównaniu z notowaniami końcowymi zeszłego miesiąca. Poprawę kursów wykazała jedynie 10% pożyczka kolejowa (ze 104,5 do 105); natomiast obniżyły się: 6% pożyczka dolarowa (z 74 do 73), 5% konwersyjna (z 49,25 do 48,75), 5% konwersyjna kolejowa (z 47 do 46), 7% stabilizacyjna (z 83,5 do 83), 4% inwestycyjna (serje z 97,5 do 92,5, sztuki z 88,25 do 88) i 3% budowlana (z 45 do 43,35). Listy zastawne ziemskie i miejskie wykazywały również tendencję zniżkową, naogół jednak nie poniosły strat w porównaniu z końcowymi notowaniami poprzedniego okresu. Listy zastawne i obligacje ban-

ków państwowych notowano po kursach niezmiennych.

Na rynku akcyjnym panował nadal brak zainteresowania nawet najpopularniejszymi papierami, przyczem transakcje dochodziły rzadko do skutku z powodu małej podaży materiału przy niżonych kursach zakupu. W grupie papierów bankowych silniejszą niżkę wykazały akcje Banku Polskiego, które z poziomu 132 spadły w połowie miesiąca do 123, a pod koniec były notowane po 126 — 127; kursy innych akcji w tej grupie nie wykazały zmian. W grupie przedsiębiorstw chemicznych dokonywano jedynie sporadycznych transakcji akcjami Kijewskiego przy kursie niezmiennym. Z akcji przedsiębiorstw cukrowniczych notowano jedynie Warszawskie Tow. Fabryk Cukru po kursie niżonym (z 31,75 do 28). Zaniedbane od dłuższego czasu akcje przedsiębiorstw cementowych miały w kwietniu niewielkie obroty; notowano mianowicie akcje Wysokiej po kursie bardzo silnie niżonym w porównaniu z ostatnimi notowaniami z pierwszej połowy stycznia b. r. (110 wobec 135). Wskutek zwiększonej podaży obniżył się kurs akcji Warszawskiego Tow. Kopalń Węgla (z 31,5 do 28). W grupie metalurgicznej kursy kształtowały się przeważnie niżkowo i w porównaniu z końcem marca wykazywały straty o 1 — 2 p. Z pośród papierów przedsiębiorstw włókienniczych, spożywczych, handlowych i innych od dłuższego czasu zaniedbanych, notowano jedynie akcje Haberbuscha i Schielego po kursie niżkowym (z 95 niżkowały do 90).

Na giełdach prowincjonalnych żywsze obroty panowały jedynie w dziale papierów procentowych, które naogół wzmocniły swe kursy. Na giełdzie poznańskiej zwyżkowały listy zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, a mianowicie żytnie (z 15,25 do 20) oraz 8% dolarowe (z 90 do 91½). Na giełdzie lwowskiej poprawił się kurs akcji Chodorowa (ze 111 do 114); pozatem zawierano mieliczne transakcje Gazami Wschodnimi i Tespami przy kursach niezmiennych.

Budżet Państwa. Dochody budżetowe Państwa wyniosły w kwietniu 229,1 milj. zł., wykazując w porównaniu z marcem r. b. spadek o 23,1 milj. zł. Jednocześnie wydatki obniżyły się o 38,5 milj., wynosząc 250,2 milj. zł., wobec czego kwiecień wykazał przewyżkę wydatków nad dochodami w wysokości 21,1 milj. zł. Spadek dochodów nastąpił szczególnie w dziale wpływów z przedsiębiorstw (o 30,6 milj.), danin publicznych (o 1,8 milj.) oraz monopolów (o 5,2 milj.), wzrosły natomiast wpływy celne (o 1,1 milj.) oraz inne dochody (o 13,4 milj.).

W porównaniu z kwietniem r. ub. dochody Skarbu Państwa obniżyły się w miesiącu spr-

wozdawczym o 5,7 milj. zł., wydatki zaś wzrosły o 16,7 milj. zł.

ROLNICTWO

Dalsza poprawa cen zarówno głównych zbóż jak i ziemniaków w Polsce przyniosła w miesiącu kwietniu pewne odprężenie położenia rolnictwa. Poprawa ta jednak nie ma charakteru ogólnego, gdyż większość gospodarstw wyprzedziła już zapasy i nie odczuje przeto zwyżki cen.

Ziemniopłody. Zboża. Na międzynarodowych rynkach zbożowych nie zaszła w miesiącu sprawozdawczym żadna poważniejsza zmiana. Lekka zwyżka notowań na rynkach amerykańskich miała charakter przypadkowy i była przeto krótkotrwała. Na rynkach środkowo-europejskich ceny naogół były mocniejsze, a to skutkiem zmniejszonych dowozów oraz pewnego pesymizmu co do wyników tegorocznego urodzaju. Pod koniec miesiąca jednak ruch zwyżkowy cen ustał, a w niektórych nawet wypadkach zanotowano niżkę.

Na rynku polskim w pierwszej połowie kwietnia ceny nadal silnie zwyżkowały. W ostatnim tygodniu jednak nastąpiła stabilizacja, a dla żyta lekka niżka.

W związku z poprawą cen na rynku krajowym zmniejszyła się podaż zbóż na eksport. Wywieziono ogółem w miesiącu sprawozdawczym 32.684 tonn zbóż wartości 6.054 tys. zł. wobec 53.549 tonn wartości 10.611 tys. zł. w miesiącu poprzednim. Obroty handlu zagranicznego w zakresie czterech głównych zbóż oraz mąki za trzy pierwsze kwartały bieżącego roku gospodarczego przedstawiają się jak następuje (w tonnach):

	Przywóz		Wywóz	
	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30
Pszenica	2.075	11.645	68.845	9.642
Żyto	16	812	258.401	255.730
Jęczmień	36	116	125.342	217.531
Owies	5	3.109	5.784	58.859
Mąka pszenna i żytnia *)	1.226		82.613	12.110

Warunki atmosferyczne pozostawały niekorzystne przez cały prawie miesiąc i w ostatnim tylko tygodniu kwietnia nastąpiło pewne ocieplenie, które odbiło się korzystnie na stanie zasiewów, głównie pszenicy, w całym prawie kraju za wyjątkiem okręgów północno - zachodnich. Świadczą o tem następujące dane co do stanu zasiewów ogłoszone przez Główny Urząd Statystyczny na początku maja (w stopniach kwalifikacyjnych: 5 — wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, 2 — mierny, 1 — zły):

	15 marzec	5 kwiecień	15 kwiecień	5 maj
Pszenica ozima	3.4	3.0	3.0	3.3
Żyto ozime . .	3.4	3.1	2.9	2.9

*) brak danych.

W związku z niską temperaturą, jaka cechowała naogół marzec i kwiecień, roboty polne jak również siewy wiosenne zostały opóźnione mniej więcej o 3 tygodnie. W niektórych okręgach roboty wiosenne nie były jeszcze ukończone na początku maja.

Rośliny strączkowe. Na rynku krajowym zapotrzebowanie strączkowych było dość duże, zwłaszcza dla celów siewnych. Eksport natomiast wykazał znaczny spadek, wywieziono bowiem 1.130 tonn grochu wartości 406 tys. zł. wobec 2.315 tonn wartości 741 tys. zł. w marcu oraz 664 tonn fasoli wartości 320 tys. zł. wobec 2.173 tonn wartości 820 tys. zł. w miesiącu poprzednim.

Inwentarz żywy. Na krajowych targach bydła tendencja była na początku miesiąca nieco mocniejsza, co spowodowało lekką wyżkę cen. Pod koniec miesiąca jednak ceny uległy ponownemu osłabieniu.

Wywóz bydła rogatego wykazał w kwietniu silny spadek, obniżając się do 2.516 sztuk wartości 1.538 tys. zł. wobec 4.783 szt. wartości 2.726 tys. zł. Najważniejszą pozycję naszego wywozu bydła stanowią obecnie dostawy na rynek włoski, które to dostawy wynoszą od 300 do 500 sztuk tygodniowo.

Na rynku trzody chlewnej, w związku z pogorszeniem się konjunktur wywozowych, nastąpił ponowny spadek cen.

Dowozy trzody polskiej na rynek praski ustały prawie zupełnie, zwłaszcza po nowej wyżce cła w dniu 10 kwietnia. Jedynie świny bite znajdowały jeszcze w Czechosłowacji pewien zbył. Na rynku austriackim natomiast dowozy trzody chlewnej utrzymały się na wysokości 6 — 7 tys. sztuk tygodniowo.

Podkreślić również należy zawarcie umowy na dostawę do Z. S. R. R. partji około 20.000 sztuk świń, której wysyłkę rozpoczęto w kwietniu.

Wywóz ogólny nierogaczyny z Polski zwiększył się dość znacznie w kwietniu, osiągając 34.557 sztuk wartości 4.740 tys. zł. wobec 27.887 szt. wartości 3.714 tys. zł. w miesiącu poprzednim.

Masło i jaja. Na zagranicznych rynkach masłarskich panowała w miesiącu sprawozdawczym tendencja początkowo słaba, a następnie zdecydowanie niżkowa. Na rynku krajowym natomiast zapanowało pod koniec miesiąca pewne ożywienie. Miało ono jednak charakter przejściowy, wywołany spóźnioną wiosną i brakiem paszy zielonej.

Wywóz masła zwiększył się nieco w porównaniu z miesiącem poprzednim, osiągając 820 tonn wartości 3.883 tys. zł. wobec 735 tonn wartości 3.599 tys. zł. w marcu.

Na rynkach jajczarskich panowało przez cały prawie miesiąc usposobienie spokojne. Ceny, jak zwykle o tej porze roku, kształtowały się niżkowo. W ostatnich dniach kwietnia zaznaczyła się lekka poprawa.

Wywóz jaj był nieco większy niż w marcu, wyrażając się cyfrą 4.510 tonn wartości 9.130 tys. zł. wobec 4.136 tonn wartości 9.607 tys. zł.

GÓRNICTWO

Węgiel. Ogólny zbył węgla kamiennego w kwietniu wynosił według tymczasowych danych 2.447 tys. tonn, czyli o 54 tys. tonn mniej niż w miesiącu poprzednim, jednak o 195 tys. tonn więcej niż w kwietniu ub. roku. Na spadek zbytu węgla w ostatnich miesiącach wpłynęło malejące w dalszym ciągu zapotrzebowanie rynku wewnętrznego, które wynosiło w kwietniu 1.347 tys. tonn (1.516 w marcu). Wywóz węgla zagranicę zwiększa się począwszy od lutego i doszedł w kwietniu do 1.100 tys. tonn wobec 985 tonn w miesiącu poprzednim i 886 tys. tonn w lutym. Wzrost wywozu nastąpił przede wszystkim do krajów północnych, głównie do Szwecji, następnie do Austrii i Węgier, wysyłka do Czechosłowacji zmniejszyła się. Zwiększenie eksportu w miesiącu sprawozdawczym spowodowane zostało m. in. zatargami na tle płac w górnictwie zachodniej Europy. Wpłynęło to w pewnym stopniu również na wzrost cen węgla wywożonego drogą morską z Polski; przeciętne ceny bowiem płacone fob porty Gdańsk — Gdynia wynosiły za tonnę węgla górnośląskiego sh 11/3, a węgla dąbrowskiego sh 10/6 wobec sh 11 wzgl. 10/3 w marcu.

Zbył węgla z podziałem na poszczególne kraje z uwzględnieniem danych tymczasowych za kwiecień przedstawiał się następująco (w tys. tonn):

	IV.1931	III.1931	IV.1930
zbył ogólny	2.447	2.501	2.252
z tego: zbył w kraju	1.347	1.516	1.377
eksport	1.100	985	875
w tem: Szwecja	260	170	221
Danja	123	142	99
Finlandja	36	1	36
Norwegja	59	77	53
pozostałe kraje północne	61	48	70
Gdańsk i węgiel okrętowy	66	53	72
Austria	152	121	133
Węgry	37	21	18
Czechosłowacja	47	57	49
Francja	104	103	45
Italia	68	104	34
Belgja	26	17	—
inne kraje	61	66	45

W związku ze wzrostem wywozu węgla drogą morską przeładunek węgla w portach zwiększył się do 814 tys. tonn (690 tys. tonn w

marcu), z czego 494 tonn przypada na Gdańsk, a 320 tys. tonn na Gdynię wobec 399 tys. wzgl. 291 tys. tonn w miesiącu poprzednim.

Wskutek spadku ogólnej wysyłki wydobycie węgla kamiennego w kwietniu zmniejszyło się do 2.896 tys. tonn wobec 2.996 tys. tonn w marcu i 2.643 tys. tonn w kwietniu ub. r. Stosunkowo najmniejszy spadek wydobycia nastąpił w zagłębiu śląskim, które swój węgiel wysyła głównie zagranicę. Zapasy węgla na zwalach wzrosły w porównaniu z końcem marca o 37 tys. tonn do 1.943 tys. tonn.

Nafta. Produkcja ropy naftowej w I kwartale b. r. przedstawiała się w poszczególnych zagłębiach następująco (w tys. tonn):

	1931 r.	1930 r.
Drohobycz	125,7	128,2
Jasło	23,6	19,3
Stanisławów	11,6	11,5
Razem	160,9	159,0

Urobek ropy w I kwartale b. r. był więc większy niż w tym samym okresie r. ub. o blisko 2 tys. tonn dzięki zwiększeniu się wydobycia w okręgu jasielskim, gdy wydobycie ropy w głównym okręgu drohobyckim wskutek wyczerpywania się złóż i braku nowych dowierceń wykazuje w r. b. spadek. Produkcja w okręgu stanisławowskim utrzymuje się na niezmiennym poziomie. W marcu wydobycie ropy wzrosło w porównaniu z lutym w ogólnej sumie o 4,5 tys. tonn do 54,6 tys. tonn; przeciętne dzienne wydobycie jednak spadło ze względu na większą ilość dni w miesiącu sprawozdawczym. Ruch wiertniczy nadal był mało ożywiony. Wśród nowych dowierceń uzyskano w Mrażnicy na głębokości 1.640 m. nowy otwór z produkcją około 19 tonn ropy dziennie. Cena ropy marki borysławskiej utrzymała się bez zmiany. Ceny ropy innej marki miały tendencję zniżkową.

Przeróbka ropy w rafinerjach zwiększyła się z 45.4 tys. tonn w lutym do 51.0 tys. tonn w marcu, w związku z czem wytwórczość produktów naftowych wzrosła z 41,5 tys. tonn do 47,5 tys. Wysyłka produktów gotowych z rafinerji była nieco większa niż w lutym, wynosiła bowiem 43,6 tys. tonn (42,8 tys. tonn w lutym) dzięki zwiększeniu się wywozu zagranicę o 1,9 tys. do 16,7 tys. tonn. Zbyt produktów w kraju zmniejszył się o 1,1 tys. do 26,9 tys. tonn. Na spadek zbytu produktów ropnych w kraju wpłynęło zmniejszenie się sprzedaży nafty. Powiększyła się natomiast sprzedaż benzyny w związku z ożywieniem się ruchu samochodowego.

Zwiększenie wywozu wyrobów naftowych zagranicę nastąpiło dzięki powiększeniu wysyłki benzyny do 5,4 tys. tonn oraz parafiny. Na rynkach eksportowych sytuacja jest nadal mało po-

myślna. Przemysł amerykański wskutek nadprodukcji na rynku własnym stara się coraz bardziej o umieszczanie większych partij w Europie. Poza to na rynkach środkowo-europejskich, najważniejszych dla eksportu polskiego, odczuwa się w coraz większym stopniu konkurencję rumuńską i sowiecką. Ostatnio wskutek dużych zapasów na rynku przemysł polski zmuszony został do obniżenia cen eksportowych parafiny.

HUTNICTWO.

Żelazo i stal. Spodziewane ożywienie w hutnictwie żelaznem w okresie sprawozdawczym nie nastąpiło. W porównaniu z marcem zamówienia krajowe spadły, zmniejszył się również wywóz materiałów i wyrobów hutniczych zagranicę, co spowodowało ograniczenie wytwórczości hut.

Produkcja hut, która od stycznia do marca nieco wzrastała, spadła w kwietniu w poszczególnych działach do najniższego poziomu w r. b. W porównaniu z marcem wytwórczość surowki obniżyła się o 10,5%, stali o 12,7% i wyrobów walcowanych o 6,3%. Produkcja wyrobów hutniczych w okresie sprawozdawczym, jak wykazuje poniższe zestawienie, była również znacznie mniejsza niż w kwietniu r. ub. (za kwiecień dane tymczasowe):

w tys. tonn	Surowka	Stal	Wyroby walcown.
przec. mies. 1913 r.	85,9	138,4	99,9
w kwietniu 1930 r.	47,7	91,4	70,0
w lutym 1931 r.	35,5	98,6	68,8
w marcu	36,8	99,4	68,8
w kwietniu	33,1	86,7	62,8
w % przec. mies. 1913 r.			
w kwietniu 1930 r.	43,9	66,2	70,1
w lutym 1931 r.	41,0	71,0	68,9
w marcu	42,8	71,8	68,9
w kwietniu	38,5	62,6	62,8

Zamówienia na rynek krajowy, przydzielone hutom przez Syndykat w kwietniu, wynosiły w ogólnej sumie 13,8 tys. tonn, czyli ca 50% sumy z miesiąca poprzedniego. Zakupy rynku prywatnego utrzymały się prawie na poziomie z marca, wynosiły bowiem 13,6 tys. tonn, zamówienia rządowe natomiast spadły do 0,2 tys. tonn wobec 13,6 tys. tonn w marcu.

Wywóz materiałów i wyrobów hutniczych zagranicę w kwietniu zmniejszył się w porównaniu z miesiącem poprzednim o 8,8 tys. tonn do 29,3 tys. tonn; spadł bowiem wywóz blach żelaznych i stalowych z 12,2 tys. tonn w marcu do 4,6 tys. tonn, gdy wywóz pozostałych sortymentów utrzymał się prawie bez zmiany.

Cynk i ołów. Ceny cynku na giełdzie londyńskiej w kwietniu zmniejszyły się do £. 10⁵/₈ za tonnę w dniu 1 maja wobec £. 11⁵/₈ przed miesiącem. Niekorzystne ceny na rynkach międzynarodowych przyczyniły się do zmniejszenia eksportu tego metalu również z Polski. W kwietniu wywoziły bowiem huty 11,9 tys. tonn, czyli o 1,5 tys. tonn mniej niż w marcu. Nastąpiło również ograniczenie wytwórczości cynku w hutach polskich o 1,3 tys. tonn do 12,0 tys. tonn.

Na rynku ołowiu zaznaczyło się pewne uspokojenie; wielcy światowi wytwórcy ołowiu bowiem zawarli w kwietniu porozumienie, zobowiązując się m. in. do ograniczenia wytwórczości. Układ nie dotyczy jednak wewnętrznego rynku amerykańskiego, chronionego wysokimi stawkami celnymi. Mimo to ceny ołowiu spadły w ciągu kwietnia, wynosiły bowiem na giełdzie londyńskiej w dniu 1.V. b. r. £. 11⁵/₈ za tonnę wobec £. 12¹/₁₆ przed miesiącem. Wywóz ołowiu z Polski wynosił w kwietniu podobnie jak w marcu 2,6 tys. tonn. Wytwórczość ołowiu surowego w okresie sprawozdawczym zmniejszyła się w porównaniu z marcem o 0,2 tys. tonn do 2,7 tys. tonn.

PRZEMYSŁ.

Przemysł włókienniczy. Łódź. Rozmiary wytwórczości i sprzedaży w przemyśle bawełnianym uległy w kwietniu w porównaniu z miesiącem poprzednim pewnemu powiększeniu. Ilość zatrudnionych robotników, która w pierwszej połowie miesiąca zmalała, wzrosła w drugiej połowie, jak również powiększył się odsetek pracowników zatrudnionych 6 i 5 dni w tygodniu. Stan zatrudnienia według danych Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim przedstawiał się w wielkich zakładach następująco:

dni	20—26.IV.1931		23—29.III.1931		7—13.IV.1930	
	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.
6	19.961	42,8	28.806	65,8	6.241	12,5
5	17.795	38,1	8.948	20,4	7.251	14,5
4	648	1,4	2.196	5,0	30.569	61,2
3	8.253	17,7	3.862	8,8	5.901	11,8
razem	46.657	100,0	43.812	100,0	49.962	100,0

Mimo tendencji zwykłej cen surowej bawełny w ciągu miesiąca warunki pokrycia i ceny wyrobów pozostały naogół bez zmian. Wypłacalność odbiorców z rolniczych okręgów zachodniej Polski pogorszyła się. W związku z posuwającymi się naprzód rokowaniami o odnowienie kartelu przędzalników, produkcja przędzy bawełnianej wykazała znaczny wzrost. Zbyt przędzy był niedostateczny, skutkiem czego zapasy zwiększyły się w przybliżeniu o 40%. Ceny przędzy, które w pierwszej połowie miesiąca

miały tendencję zwykłą, w drugiej połowie kwietnia kształtowały się słabiej. Rokowania kartelowe w dziale przędzy bawełnianej są na ukończeniu. Z wielkich przedsiębiorstw poza porozumieniem pozostała dotąd tylko jedna firma.

W przemyśle wełnianym produkcja i zatrudnienie robotników nieznacznie wzrosły. W fabrykach, należących do Związku Przemysłu Włókienniczego, pracowało:

dni	20—26.IV.1931		23—29.III.1931		7—13.IV.1930	
	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.
6	11.188	74,9	11.446	78,7	5.858	43,7
5	2.014	13,5	1.577	10,9	5.084	37,9
4	1.464	9,8	1.025	7,0	1.307	9,8
3	269	1,8	488	3,4	1.147	8,6
razem	14.935	100,0	14.535	100,0	13.396	100,0

Zbyt tkanin wełnianych w kwietniu był niedostateczny. Jedynie w dziale materiałów konfekcyjnych damskich nastąpiło w drugiej połowie miesiąca pewne ożywienie. Ceny utrzymały się na poziomie z miesiąca poprzedniego. Transakcje były zawierane przeważnie za gotówkę, przyczem udzielano 12 — 18% skonta od cen cennikowych. Pokrycie wekslowe z 3-miesięcznym i wyjątkowo z 6-miesięcznym obiegiem pobierano w nielicznych wypadkach od odbiorców bardzo pewnych.

Produkcja przędzy chesankowej zwiększyła się skutkiem wzrostu eksportu wyższych numerów przędzy. Ceny jej utrzymujące się w pierwszej połowie miesiąca, uległy w drugiej połowie pewnemu obniżeniu.

Produkcja przędzy chesankowej zwiększyła się skutkiem wzrostu eksportu wyższych numerów przędzy. Ceny jej utrzymujące się w pierwszej połowie miesiąca, uległy w drugiej połowie pewnemu obniżeniu.

W przemyśle dzianym produkcja i stan zatrudnienia utrzymały się w kwietniu na poziomie z miesiąca poprzedniego. W końcu kwietnia napływ zamówień zwiększył się. Pokrycie przeważnie gotówkowe przy skonczie 8% od cen cennikowych. Wypłacalność uległa nieznacznej poprawie.

W przemyśle pończoszniczym i rękawicznym nastąpiło sezonowe ożywienie, przejawiające się we wzroście produkcji i zbytu. Stan zatrudnienia wzrósł o około 10%. Zapasy wyrobów pończoszniczych uległy zmniejszeniu.

Bielsko. Sezon produkcji artykułów letnich z fabryk bielskich został zakończony. Wskutek braku zamówień dodatkowych fabryki przystąpiły do produkcji na sezon zimowy. Tendencja zwykła ceny wełny załamała się; cena ta spadła w miesiącu sprawozdawczym o 5—10%, za czem poszła również cena przędzy chesankowej.

W przemyśle jutowym i konopnym stan zatrudnienia i napływ zamówień były niezadawalające. Ceny wyrobów wykazały dalszą zniżkę. W dziale konfekcji i kapeluszniczym stan zatrudnienia i sprzedaż wyrobów były mniej pomyślne niż przed rokiem.

Białystok. Zatrudnienie w fabrykach włókienniczych znacznie się zwiększyło. Przeciętne uruchomienie maszyn przędzalniczych wynosiło około 40%, a maszyn tkackich około 70—80%. Napływ zamówień eksportowych w miesiącu sprawozdawczym był znacznie większy niż w tym samym okresie r. ub. Dotychczasowy stan zamówień eksportowych daje zatrudnienie fabrykom na okres 5 — 6 miesięcy.

W ogólnej jednak sumie wartość eksportu wyrobów włókienniczych w kwietniu była znacznie mniejsza niż w miesiącu poprzednim i w kwietniu 1930 roku. W miesiącu sprawozdawczym wywieziono bowiem z Polski przędzy i tkanin za sumę 8.6 milj. zł. wobec 11.4 milj. zł. w marcu b. r. i 14.4 milj. zł. w kwietniu ub. r.

Przemysł metalowo-maszynowy. Sytuacja fabryk metalowo-maszynowych nie uległa poprawie, napływ zamówień bowiem, wskutek zmniejszonych inwestycji i ograniczonego ruchu budowlanego, jest nadal mały. Wskutek tego stan zatrudnienia tego przemysłu utrzymuje się w dalszym ciągu na niskim poziomie, wynosił bowiem w miesiącu sprawozdawczym około 70% zatrudnienia z kwietnia r. ub.

W dziale maszyn i narzędzi rolniczych napływ zamówień krajowych był nadal ograniczony, jedynie lekkie ożywienie zbytu zaznaczyło się w niektórych okręgach w dziale tańszych maszyn rolniczych. Jeden z największych zakładów w tym dziale jest zatrudniony zadawalająco, wykonywując zamówienia zagraniczne. Fabryki maszyn tekstylnych wskutek zaniku inwestycji w przemyśle włókienniczym są w dalszym ciągu zatrudnione niedostatecznie. Niektóre z tych fabryk w okręgu bielskim przechodzą wskutek tego na produkcję maszyn do sżycia i maszyn betoniarskich. Poprawił się nieco stan zatrudnienia w fabrykach obrabiarek do metali wskutek otrzymania zamówień zagranicznych. W zakładach budowy silników spalinowych stan zamówień nadal jest bardzo mały. Podobnie przedstawia się sytuacja w fabrykach kotłów i aparatów dla cukrowni. Lekka poprawa zbytu nastąpiła w okręgu łódzkim w dziale maszyn młyńskich.

Zwiększenie zatrudnienia zaznaczyło się w fabrykach budowy mostów i konstrukcyj żelaznych. W dziale wyrobu gwoździ i drutu normalnie zatrudnione są większe fabryki wskutek zwiększonego zbytu zaznaczającego się zwykle na wiosnę. Mniejsze zakłady natomiast wskutek ostrej konkurencji zmuszone były przeważ-

nie zawiesić produkcję. Dzięki zwiększonym zamówieniom, głównie rządowym, polepszył się stan zatrudnienia zakładów wyrabiających śruby i nity. Zamówienia prywatne w tym dziale dochodzą zaledwie do połowy zakupów w tym samym czasie roku ubiegłego.

Przemysł drzewny. Zbyt gotowych materiałów drzewnych w kraju nieco się zwiększył, był jednak wskutek mało ożywionego ruchu budowlanego nadal niższy niż przed rokiem. Również powiększył się w kwietniu wywóz drewna i materiałów zagranicę, wynosił bowiem w ogólnej sumie 144 tys. tonn wobec 122 tys. tonn w marcu. Zwiększenie wywozu nastąpiło dzięki wzrostowi eksportu drewna napółobrobionego, t. j. bali, desek, łat, podkładów kolejowych przy równoczesnym spadku wywozu drewna surowego i wyrobów gotowych, t. j. mebli i forniarów oraz wyrobów z tych ostatnich. W związku z ożywieniem się zbytu wzrosło nieco zatrudnienie tartaków. Jednak liczba robotników w tym dziale wynosi obecnie około 70% stanu zeszłorocznego.

Cukrownictwo. Zbyt cukru w kraju wynosił w okresie sprawozdawczym 22,9 tys. tonn wobec 31,1 tys. w miesiącu poprzednim i 27,4 tys. w kwietniu ub. r. Wywóz cukru zagranicę w porównaniu z marcem wzrósł czterokrotnie, mianowicie z 9,2 tys. tonn do 36,7 tys. W czasie pierwszych 7 miesięcy bieżącej kampanji sprzedaż cukru w kraju wynosiła 187,9 tys. tonn a eksport zagranicę 240,5 tys. tonn, gdy odpowiednio liczby na powyższy okres kampanji 1929/30 wynoszą 192,7 i 345,4 tys. tonn.

Podpisano w połowie maja międzynarodową konwencję cukrowniczą, regulującą produkcję i zbyt tego produktu. Porozumienie to obejmuje około 60% całej światowej produkcji cukru i przeszło 80% eksportu.

Przemysł chemiczny. Wiosenny sezon sprzedaży *nawozów sztucznych*, wskutek niepomyślnego stanu finansowego rolnictwa w miesiącach zimowych i niesprzyjającej pogody w okresie siewów, skończył się później niż normalnie, a sprzedaż nawozów była znacznie mniejsza niż w analogicznym okresie r. ub. W dziale nawozów azotowych zmniejszył się znacznie zbyt azotniaku, gdy obroty saletrą były nieco tylko mniejsze od zeszłorocznych. W większym stopniu kryzys w rolnictwie wpłynął na ograniczenie zbytu nawozów potasowych, wobec czego „Tesp” przeszedł na następny sezon z większymi zapasami, wstrzymując tymczasowo produkcję. Również sprzedaż nawozów superfosfowych w sezonie wiosennym r. b. osiągnęła tylko ca 40% zbytu z tego samego okresu r. ub. Zbyt siarczanu amonu, po chwilowym ożywieniu w marcu, zmniejszył się w kwietniu. Wskutek

małego zapotrzebowania w całym sezonie wiosennym wytwórnice posiadają znaczne zapasy tego nawozu.

HANDEL I ŻEGLUGA

Następujące zwykle w sezonie wiosennym ożywienie w handlu, w roku bieżącym dotąd nie nastąpiło, a obroty w poszczególnych branżach były w kwietniu znacznie mniejsze niż w tym samym czasie r. ub. W handlu spożywczo-kolonjalnym, mimo pewnego zwiększenia obrotów w pierwszych dniach kwietnia w związku z okresem przedświątecznym, panował spokój i zapotrzebowanie tych towarów było mniejsze niż przed rokiem. W branży włókienniczej, tak w hurcie jak i w detalu, obroty były małe, szczególnie w dziale wyrobów wełnianych. Ze względu na zbliżający się okres letni większym zainteresowaniem cieszyły się sezonowe materiały bawełniane. Hurtownicy w tej branży na prowincji częściowo likwidują jednak swoje składy, nie przewidując w najbliższych miesiącach polepszenia się zbytu. W dziale jedwabi, wskutek trwającej w ciągu kwietnia chłodnej pogody, zakupy były również małe. Podobnie niekorzystnym był kwiecień dla branży konfekcyjnej. Obroty w dziale perfumeryjno - kosmetycznym, papierniczym i obuwniczym były również o wiele niższe niż w tym samym okresie r. ub.

Wskaźnik cen hurtowych wzrósł w kwietniu w dalszym ciągu do 75.1 wobec 73.1 w marcu (1927 = 100) dzięki podniesieniu się wskaźnika artykułów rolnych z 59.8 do 64.5, gdy wskaźnik artykułów przemysłowych obniżył się w porównaniu z marcem o 0.7 do 83.5. Również wskaźnik cen detalicznych w Warszawie, który od stycznia do marca b. r. stale spadał, podniósł się w kwietniu w porównaniu z miesiącem poprzednim o 1.5 do 92.4; wskaźnik artykułów rolnych wzrósł o 3.1 do 83.3 i żywności o 2.6 do 84.5, wskaźnik artykułów przemysłowych natomiast utrzymał się prawie na poziomie z marca, wynosił bowiem 101.3.

Obrót towarowy z zagranicą osiągnął w kwietniu poziom najwyższy w tym roku, wynosił bowiem 311,6 milj. zł. i był o 23.3 milj. zł. większy od sumy obrotów z marca. Saldo dodatnie bilansu wynosiło 25.8 milj. zł. Wywieziono w kwietniu 1.479 tys. tonn towarów wartości 168.7 milj. zł. czyli o 111 tys. tonn wartościowo zaś o 4.9 milj. zł. więcej niż w miesiącu poprzednim. Na powyższy wzrost wywozu wpłynęło w pierwszym rzędzie zwiększenie eksportu artykułów spożywczych, nierogacizny, drewna obrobionego przy równoczesnym zmniejszeniu się wywozu nasion, blachy żelaznej i stalowej, cynku oraz przędzy i tkanin włóknistych. Przywóz osiągnął w kwietniu 231 tys. tonn wartości 142.9 milj. zł., czyli wartość jego wzrosła w porównaniu z mar-

cem o 17.4 milj. zł. Zwiększył się przywóz surowców włóknistych, maszyn i aparatów, skór i futer surowych oraz nasion oleistych.

Obrót towarowy portu w Gdyni osiągnął w okresie sprawozdawczym rekordową cyfrę 401 tys. tonn, gdy dotychczas najwyższa liczba przeładunku, przypadająca na lipiec r. ub., wynosiła 366 tys. tonn. W porównaniu z marcem b. r. przywóz zwiększył się nieznacznie o 2.6 tys. tonn do 44.2 tys. tonn, wywóz zaś wzrósł o 32.2 tys. tonn do 356,8 tys. tonn.

Równocześnie z rozbudową portu rozwija się i miasto Gdynia, które w końcu kwietnia liczyło 48.260 mieszkańców. Na dzień 1 marca b. r. ogólna liczba przedsiębiorstw w Gdyni wynosiła 926, z czego 209 przypada na przedsiębiorstwa przemysłowe a 717 na handlowe.

STAN ZATRUDNIENIA I PŁACE

Kwiecień i pierwsze tygodnie maja przyniosły dalszy spadek bezrobocia, gdyż liczba osób pozostających bez pracy osiągnęła w dniu 9 maja 346 tys. wobec 375 tys. w dniu 11 kwietnia, co stanowi zmniejszenie się stanu bezrobotnych o 29 tysięcy. W związku z rozpoczęciem robót publicznych i prac na roli zmniejszyła się przede wszystkim liczba bezrobotnych niewykwalifikowanych o 15.915 osób. Wskutek zapoczątkowania robót budowlanych liczba bezrobotnych pracowników budowlanych spadła o 7.164. Poprawa w przemyśle włókienniczym wpłynęła na zmniejszenie bezrobocia w tym dziale o 4.536 osób. Poza to pewne polepszenie wykazuje grupa metalowców i „inne zawody”. Jak wskazuje poniższe zestawienie wzrost liczby bezrobotnych nastąpił wśród górników (o 893), hutników (o 513) i pracowników umysłowych (o 1.022);

	9.V.1931	11.IV.1931	3.V.1930
Górnicy	13.319	12.426	10.585
Hutnicy	5.268	4.755	3.887
Metalowcy	28.460	29.545	21.291
Włókiennicy	26.570	31.106	31.401
Pracownicy budowlani	35.791	42.955	35.254
Pracownicy umysłowi	26.997	25.975	17.439
Inne zawody	31.440	34.484	23.080
Niewykwalifikowani	178.156	194.071	130.785
Razem	346.001	375.317	275.717

Ruch zniżkowy płac trwał również w okresie sprawozdawczym. W przemyśle elektrotechnicznym województwa pomorskiego obniżono płace robotnicze o 5—8%, w przemyśle papierniczym województwa krakowskiego o 7.5%, w przemyśle drukarskim województwa pomorskiego o 10%. W przemyśle budowlanym zniżka płac na terenie Górnego Śląska wynosi 3—4%, a w woj. pomorskiem 7%. Poza to obniżki zarobków przeprowadzono w całym szeregu przedsiębiorstw z różnych dziedzin przemysłu.

STATYSTYKA

Pieniądz i kredyt

STAN W DNIU	BANK POLSKI						Całkowity obieg pieniężny	Państw. instyt. kredyt.			Banki prywatne ¹⁾	
	Stopa dyskontowa	Kruszec i waluty netto	Portfel wekslowy	Pożyczki lombardowe	Natychm. płatne zobowiązania	Obieg biletów bank.		Kredyty gotówkowe ²⁾	Kredyty emisyjne	Wkłady i lokaty	Kredyty krótko-termin.	Wkłady
31.XII. 1927 . . .	8	1.202 ¹⁾	456	41	660	1.003	1.312	893	432	899	1.254	800
31.XII. 1928 . . .	8	1.149	640	91	524	1.295	1.516	1.135	738	1.132	1.733	999
31.XII. 1929 . . .	8 ½	1.119	704	77	468	1.340	1.600	1.340	924	1.144	1.885	1.090
30.IV. 1930 . . .	7	1.000	591	79	302	1.326	1.556	1.134	961	1.289	1.461	1.011
31.XII. " . . .	7 ½	851	672	86	210	1.328	1.569	1.649	1.057	1.422	1.911	1.184
28.II. 1931 . . .	7 ½	807	599	85	169	1.284	1.524	1.656	1.073	1.456	1.817	1.124
31.III. " . . .	7 ½	819	571	85	219	1.261	1.502	1.642	1.077	1.448	1.805	1.122
30.IV " . . .	7 ½	796	544	75	188	1.259	1.497	1.642	1.086	1.476	.	.

¹⁾ Od 20.X.1927 r. przeliczono zapasy kruszcu i walut zgodnie z rozporz. z d. 13.X.27 r. o stabilizacji złoto-go pg. wartości 5.924.44 zł. za 1 kg. czystego złota.

²⁾ Łącznie z funduszami administrowanymi.

³⁾ Według bilansów łącznych, zestawianych przez Komisariat Bankowy Min. Skarbu; dane obejmują 59 banków i 5 większych domów bankowych.

⁴⁾ Dane prowizoryczne.

Kursy dewiz i walut na giełdzie warszawskiej

	Notowano za	Kurs najniższy		Kurs najwyższy		Kurs ostatni	
		Kwiecień 1931	Marzec 1931	Kwiecień 1931	Marzec 1931	Kwiecień 1931	Marzec 1931
		Belgia	100 belg	124.07	124.02	124.16	124.45
Holandja	100 guld.	357.73	357.58	358.75	357.98	358.75	357.61
Londyn	1 £	43.34 ^{1/4}	43.32 ^{3/4}	43.39	43.37	43.38 ^{3/4}	43.33 ^{1/4}
Nowy York	1 \$	8.912	8.911	8.92	8.926	8.914	8.913
\$ oficjalny	1 \$	8.90 ^{1/4}	8.90 ½	8.92 ½	8.92 ^{1/2}	8.90 ½	8.91
\$ prywatny	1 \$	8.90	8.90	8.93	8.927	8.909	8.90
Paryż	100 fr.	34.86 ^{3/4}	34.88 ½	34.91 ^{1/4}	34.96 ^{1/2}	34.87 ^{3/4}	34.89 ^{1/2}
Praha	100 kor.	26.41	26.42	26.43 ^{1/4}	26.44 ½	26.42	26.42
Szwajcaria	100 fr.	171.58	171.60	171.96	171.82	171.88	171.60
Wiedeń	100 szyl.	125.45	125.35	125.50	125.48	125.50	125.38
Włochy	100 lir	46.72	46.72	46.76	46.77	46.73	46.72

Kursy ważniejszych papierów procentowych na giełdzie warszawskiej

RODZAJ PAPIERU	Wartość nominalna	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
		Kwiecień 1931	Marzec 1931	Kwiecień 1930	Kwiecień 1931	Marzec 1931	Kwiecień 1930	Kwiecień 1931	Marzec 1931	Kwiecień 1930
		6% pożycz. dol. z 1919/1920 r.	100 \$	71.75	72.50	78.—	74.—	76.50	79.—	73.25
10% " kolejowa	100 fr. zł.	104.25	103.—	101.—	105.—	104.50	102.50	105.—	104.50	102.—
5% " konwersyjna	100 zł.	48.75	48.50	55.—	49.75	51.—	55.50	48.75	49.—	55.25
5% " kolej. z 1925 r.	100 zł.	46.—	46.—	49.75	47.—	46.—	51.—	46.—	46.—	50.50
7% " stabil. z 1927 r.	100 \$	81.75	81.50	87.50	83.75	84.50	88.—	83.—	83.50	88.—
8% l. zast. B. G. K.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% " " B. G. K.	100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% " " P. B. R.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% " " P. B. R.	100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% oblig. B. G. K.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% " " B. G. K.	100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% l. dol. Pozn. Z. Kr. ¹⁾	100 \$	90.—	87.25	94.—	92.25	91.50	95.75	91.50	90.—	94.50
4 ½% l. zast. T. Kr. Ziem.	100 zł.	51.75	52.—	53.75	53.50	53.75	56.—	51.75	53.75	55.50
5% " " " m. W.	100 zł.	57.75	55.50	57.50	59.—	58.—	59.25	58.25	57.75	59.25
8% " " " " " "	100 zł.	73.—	72.—	76.25	74.50	73.50	78.50	73.25	73.50	77.—
8% " " " " " " Łodzi	100 zł.	67.75	67.50	68.75	68.50	69.—	71.25	67.85	68.—	70.50
5% pożycz. premj. dolar.	5 \$	—	—	73.—	—	—	76.25	—	—	74.—
4% " " " " " " inwest.	100 zł.	87.50	92.—	118.—	88.50	96.—	123.25	88.—	94.75	118.—
6 ½% l. zboż. Pozn. Z. Kr. ¹⁾	1 q żyta	15.25	15.—	21.50	21.—	17.—	22.—	19.25	15.—	21.—
3% Poż. Bud.	50 zł.	45.—	45.—	—	47.25	50.—	—	45.35	45.—	—

¹⁾ Notowania urzędowe giełdy poznańskiej.

Kursy ważniejszych akcji na giełdzie warszawskiej

RODZAJ AKCJI	Wartość nominana w złotych	Ostatnia dywid. w %	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
			Kwie- cień 1931	Marzec 1931	Kwie- cień 1930	Kwie- cień 1931	Marzec 1931	Kwie- cień 1930	Kwie- cień 1931	Marzec 1931	Kwie- cień 1930
Bank Polski	100	15	123.—	132.—	165.50	132.—	138.—	176.50	126.—	132.—	171.—
Bank Handl. w Warszawie	100	8	108.—	108.—	118.—	108.—	108.—	118.—	108.—	108.—	118.—
Bank Dyskontowy	100	10	—	—	115.—	—	—	118.—	—	—	116.—
Bank Zachodni	100	8	60.—	—	79.50	65.—	—	80.—	60.—	—	79.50
Warsz. Tow. Fabr. Cukru	100	0	28.—	28.—	27.50	31.75	30.—	33.25	28.25	28.50	33.25
Firley	50	6	—	—	35.—	—	—	36.—	—	—	36.—
Warsz. Tow. Kop. Węgla	100	4	28.—	29.—	47.50	31.50	32.50	54.50	28.—	32.50	47.50
Lilpop, Rau i Loewenstein	25	10	20.50	20.—	25.—	21.50	22.50	26.—	21.25	20.75	26.—
Modrz. Zakł. Górnicze	50	0	6.75	6.75	9.25	7.—	8.—	12.75	6.75	6.75	11.—
Ostrowieckie Zakłady	50	10	39.75	41.25	60.—	43.50	44.—	70.—	39.75	43.—	65.—
Norblin	100	5	30.—	34.50	—	30.—	36.—	—	30.—	34.50	—
Rudzki	50	8	—	10.—	21.—	—	12.—	24.—	—	10.50	21.—
Starachowice	50	0	10.87	11.37	19.—	12.75	12.50	21.25	10.87	12.—	19.50
Warsz. S.A. Bud. Parow. III em.	100	11	17.—	—	20.—	18.—	—	21.—	17.—	—	21.—
Siła i Światło	50	10	50.—	64.—	91.—	50.—	70.—	103.—	50.—	65.—	101.—
Elektr. Dąbrowska I—III em.	50	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
L. Spiess i Syn I—II em	100	4	—	—	101.—	—	—	101.—	—	—	101.—
Nobel I—II em.	50	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haberbusch i Schiele I—II em.	100	11	85.—	—	105.—	95.—	—	110.—	90.—	—	110.—
Ł. J. Borkowski	25	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kursy polskich pożyczek państwowych na giełdach zagranicznych

Nowy York

6% POŻYCZKA DOLAROWA				M I E S I A C	8% POŻYCZKA DILLONOWSKA				
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.	
78	80	79	156	Kwiecień	1930	94	97	94	266
66	71	69	65	Luty	1931	80 ^{1/8}	90	88 ^{1/2}	233
69 ^{1/4}	73 ^{7/8}	70 ^{7/8}	117	Marzec	"	87	89 ^{1/2}	87	201
64	70 ^{3/4}	68	122	Kwiecień	"	72 ^{1/4}	88	82 ^{1/2}	306

7⁰/₀ Pożyczka Stabilizacyjna

NOWY YORK				M I E S I A C	L O N D Y N				
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.	
83	87 ^{5/8}	85 ^{1/2}	618	Kwiecień	1930	88,10	89,35	88,65	—
78 ^{5/8}	81 ^{3/4}	81 ^{3/4}	809	Luty	1931	81,85	84,70	83,10	—
80 ^{1/2}	83	81 ^{3/4}	690	Marzec	"	81,45	85,25	82,95	—
73	81 ^{3/4}	78	1.111	Kwiecień	"	81,44	85,58	83,22	—

Rzeczywiste dochody i wydatki państwowe (w milj. zł.)

O K R E S	D O C H O D Y						Wydatki	Nadwyżka dochodów
	Daniny publ. przez cel	Cła	Monopole	Przedsiębiorstwa	Inne dochody	Razem		
1928/1929	1.312,6	425,2	890,3	104,8	275,7	3.008,6	2.808,4	200,2
1929/1930	1.340,8	395,3	886,1	111,2	297,3	3.030,7	2.970,7	60,0
1930/1931	1.205,6	257,5	804,7	117,7	362,3	2.747,8	2.801,6	- 53,8
Luty 1930	100,7	21,9	66,2	2,1	46,3	237,2	222,2	15,0
Marzec „	102,8	31,7	83,6	18,6	44,9	281,6	281,1	0,5
Kwiecień „	104,3	23,1	66,6	9,1	31,7	234,8	233,5	+ 1,3
Luty 1931	88,7	16,2	54,1	2,9	38,1	200,0	212,5	- 12,5
Marzec „	96,1	18,0	58,1	41,0	39,0	252,2	288,8	- 36,6
Kwiecień „ ¹⁾	94,3	19,1	52,9	10,4	52,4	229,1	250,2	- 21,1

Wytwórczość górnicza (w tys. tonn)

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	WĘGIEL KAMIENNY								KOKS	WYTWORY NAFTOWE				
	Wydobycie					Zbyt				Wydobycie ropy	Przeróbka ropy	Wytwórcz. produktów	Zbyt	
	G.Śląsk	Dąbrowa	Kraków	Polska ogółem	Na dzień roboczy	W kraju	Eksport	Zapasy na zwalach					W kraju	Eksport
1927	2.333	637	204	3.174	127	1.850	925	1.317	117	60	57	52	28	23
1928	2.537	635	211	3.383	135	1.970	1.108	597	138	62	60	55	31	22
1929	2.870	746	237	3.853	154	2.260	1.199	1.108	155	56	55	50	34	21
1930	2.362	577	183	3.124	114	1.732	1.068	1.776	132	55	52	48	34	16
Marzec 1930	2.175	485	170	2.830	109	1.460	830	2.040	143	54	48	44	28	14
Kwiecień „	2.038	460	165	2.663	106	1.337	875	2.110	127	54	47	43	27	17
Luty 1931	2.062	541	181	2.784	121	1.430	887	1.752	107	50	45	42	28	15
Marzec „	2.254	572	172	2.998	115	1.516	985	1.890	120	55	51	47	27	17
Kwiecień „ ¹⁾	2.231	514	151	2.896	116	1.347	1.100	1.923	.	51	48	44	24	15

Wytwórczość hutnicza (w tys. tonn)

Rynek pracy (w tys. ²⁾)

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	HUTNICTWÓ ŻELAZA I STALI							HUTNICTWÓ CYNKU I OŁOWIU				ILOŚĆ ZA TRUDNIONYCH				Zarejestrowani bezrobotni	
	Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytwórczość hut			Zbyt		Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytw. hut		Eksport cynku	Górnictwo	Hutnictwo	Przemysł		Roboty publiczne
			Surowki	Stali	Wytw. walcowni	W kraju	Eksport			Cynku	Ołowiu						
1927	45	59	56	104	77	44	13	87	18	13	2,5	13	145	58	587	16	165
1928	58	46	57	120	87	59	13	92	17	13	3,0	11	147	67	649	17	126
1929	55	61	59	115	80	42	19	94	18	14	3,0	12	164	60	557	16	185
1930	40	31	40	103	76	31	35	88	20	15	3,2	12	151	56	527	32	228
Marzec 1930	44	37	44	106	80	27	42	95	21	15	3,2	15	158	57	517	15	299
Kwiecień „	38	32	38	91	70	58	32	84	21	15	2,7	13	152	56	521	22	274
Luty 1931	26	30	35	99	69	19	28	78	10	13	2,5	8	137	49	432	9	366
Marzec „	31	11	37	99	69	27	38	72	15	13	2,9	13	140	48	434	11	379
Kwiecień „ ¹⁾	.	18	33	87	63	14	29	.	16	12	2,7	12	.	.	.	.	355

Handel zagraniczny Polski.

Przewóz towarów na kolejach polskich ³⁾

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	PRZYWÓZ		WYWÓZ		SALDO		Naładowane na P. K. P. ⁴⁾	Przyjęte od kolej zagr.	Tranzyt	Ogółem
	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.				
1927	409	241,0	1.696	209,6	+ 1.287	- 31,4	14.400	693	1.105	16.198
1928	430	280,1	1.702	209,0	+ 1.272	- 71,1	15.639	643	1.131	17.413
1929	424	259,4	1.753	234,4	+ 1.329	- 25,0	16.211	604	1.175	17.990
1930	298	187,2	1.577	202,8	+ 1.289	+ 15,6	13.378	441	1.105	14.924
Marzec 1930	307	194,9	1.313	221,1	+ 1.006	+ 26,2	11.591	476	1.237	13.304
Kwiecień „	282	179,4	1.354	208,9	+ 1.072	+ 29,5	11.110	421	1.108	12.639
Luty 1931	174	116,6	1.246	134,9	+ 1.072	+ 18,3	10.470	336	953	11.759
Marzec „	236	125,5	1.368	163,8	+ 1.132	+ 38,3	11.087	345	1.125	12.557
Kwiecień „ ¹⁾	231	142,9	1.479	168,7	+ 1.248	+ 25,8	.	.	.	.

¹⁾ Dane tymczasowe. ²⁾ Na koniec roku wzgl. miesiąca. ³⁾ Przeciętnie dziennie w wagonach 15-tonnowych

⁴⁾ Wraz z naładunkiem w obrębie w. m. Gdańska.

Wskaźniki cen hurtowych

KRAJ	Rodzaj wskaźnika	Podstawa obliczenia	1928	1929	1930	1931	
						Styczeń	Marzec
Polska	Artykuły rolne " przemysłowe Ogólny Ogólny	1927 = 100 styczeń 1914 = 100	97,2	85,7	68,5	56,5	59,8
			104,2	103,3	94,1	86,0	84,2
			101,0	95,7	82,4	72,3	73,1
			119,7	113,4	97,6	85,7	86,6
Anglja Francja	Board of Trade	1913 = 100	140,3	136,5	119,5	106,9	105,9
		1913 = 100 ¹⁾	620,6	611,4	535,5	483,7	481,7
Niemcy	Urzędowy	1913 = 100	140,0	137,2	124,6	115,2	113,9
Stany Zjednoczone	Bureau of Labour	1913 = 100	140,0	138,3	123,8	112,3	108,1 ²⁾
Polska	Koszty utrzym. w Warsz.	1927 = 100	103,2	105,5	99,6	92,9	92,1

1) W walucie przedwojennej.

2) Za luty.

Ceny hurtowe ważniejszych artykułów

Artykuł	Miejsce notowania	Gatunek i waga	31.III.31	14.IV.31	21.IV.31	28.IV.31
Pszemica	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	28—29	34—35	34—35.50	35—36
"	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	27—27.50	31.50—32	32.25—32.75	33.25—33.75
"	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	303—304	304 ^{3/4} —305	302 ^{1/2} —302	293
"	Chicago	za buszel	91 ^{3/8}	84	82 ^{7/8}	82 ^{1/2}
Żyto	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	22.75—23.50	25.75—26.25	28—28.50	26.75—27.50
"	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	21.75—22	27.70—26.90	27.75—28	29
"	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	200	204.50—205	205—205.25	204 ^{1/4}
"	Chicago	w cts. za buszel. . . .	39 ^{1/4}	37 ^{3/8}	37	33 ^{1/2}
Jęczmień	Warszawa	na kaszę w zł. za 100 kg.	25—26	26—26.50	28—28.50	28—28.50
"	Poznań	przem. w zł. za 100 kg.	21.50—22.50	24—25	25—26	26.50—27.50
"	Berlin	{pastewny i przemiałowy} w RM. za 1000 kg. . . }	210—227	218—235	230—244	230—244
Owies	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	26—27	26.50—28	29—30	29—30
"	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	23—24	26—27	28—29	27.50—28.50
"	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	174	176—180	196—197 ^{1/4}	196 ^{1/2}
"	Chicago	w cts. za buszel. . . .	31 ^{7/8}	30 ^{3/4}	30 ^{1/4}	26 ^{1/2}
Bydło rogate	Poznań	wół w zł. za 100 kg. .	100—106	104—108	106—110	96—104
"	"	krowa w zł. za 100 kg.	84—94	86—94	90—96	80—90
Nierogaczna	"	w zł. za 100 kg. . . .	128—134	114—118	110—116	106—110
"	Praga	polsek. za 100 kg. k. c. .	6.25—7.00	6.20—6.80	5.40—6.65	5.90—6.90
"	Wiedeń	mięś. wszyl. a. za 100 kg.	1.20—1.60	1.10—1.45	1.10—1.45	0.95—1.40
Jaja	Warszawa	w zł. za 1440 szt. . . .	135	130	130	125
"	Berlin	w fen. za 1 szt. pol. norm.	—	6 ^{1/4} —6 ^{1/2}	—	5 ^{3/4} —6
"	Londyn	w sh. i d. za 120 szt., nieb.	5.9—6.9	5.9—6.9	6.0—7.3	5.7—6.9
Masło	Warszawa	w zł. za 1 kg., I gat. . .	5.00	4.20	4.20	4.20
"	Berlin	w RM. za 1 f. I gat. . .	131	125	125	125
"	Londyn	w sh. za ctw. pols. . . .	—	—	—	—
Węg. kamien.	Dane Min.	G/Śląski) sh. za 1.000 kg.	—	11/3 ¹⁾	—	—
"	Prz. i Han.	Dąbr. f fob. Gd.-Gdynia	—	10/6 ¹⁾	—	—
"	Newcastle	Najl. gaz. Durham sh. za lt.	—	—	14/9	—
"	Cardiff	admir. sh. za lt. . . .	20/0	—	20/0	—
Żel.-surówka	Londyn	Clev. III sh. za lt. . . .	58 ^{1/2}	58 ^{1/2}	58 ^{1/2}	58 ^{1/2}
"	G. U. Stat.	Pol. Nr. I zł. za 1.000 kg.	—	—	220 ¹⁾	—
Miedź	Londyn	£ za lt (1.016 kg.). . . .	42 ^{15/16} —42 ^{1/16}	44 ^{1/8} —44 ^{1/4}	42 ^{1/2} —42 ^{5/8}	41 ^{7/8}
Cynk	"	" " " " " " " " " "	11 ^{5/8}	11 ^{15/16} —12 ^{1/2}	11 ^{1/4} —11 ^{3/4}	10 ^{9/16}
Ołów	"	" " " " " " " " " "	12 ^{1/16}	13—13 ^{5/16}	11 ^{11/16} —12 ^{15/16}	12 ^{1/8}
Cyna	"	" " " " " " " " " "	119 ^{1/4} —119 ^{3/8}	115 ^{1/8} —115 ^{1/4}	112 ^{1/8} —112 ^{1/4}	107 ^{1/4} —107 ^{3/8}
Kauczuk	"	d per lb	3 ^{3/8} —3 ^{5/8}	3 ^{1/4} —3 ^{5/16}	2 ^{7/8} —3	2 ^{18/16}
Bawełna	Brema	cts. per. lb.	11.35	11.46	11.51	11.19
"	Liverpool	d " " " " " " " " " "	5.68	5.45	5.53	5.37
Wetna	Bradford	" " " " " " " " " "	25 ^{3/4} —26	25 ^{1/2}	24 ^{1/2}	25
Juta	Londyn	£ za lt. (1.016 kg.). . . .	15.7/6	16	16.12/6	16.15
Konopie	"	" " " " " " " " " "	19.10	19	18.5	18.5
Ropa naft.	Nowy York	\$ per barrel	1.45—1.85	1.45—1.85	1.45—1.85	1.25—1.75
Nafta	"	cts. per gall.	12.25	12.25	12.25	12.25
Ropa naf. pol.	Borysław	\$ za cysternę „Borysław”	—	—	212.85	—

1) Przeciętnie w marcu i kwietniu 1931 r.

Rada Nadzorcza

Prezes Rady:

Dr. ROMAN GÓRECKI

Zastępca Prezesa:

Dr. FELIKS MACISZEWSKI

Członkowie:

Dr. LEON BARAŃSKI
Inż. JERZY DRECKI
Inż. KAZIMIERZ GÓRSKI
WŁADYSŁAW KORSAK
JÓZEF KOŻUCHOWSKI
Inż. ANTONI OLSZEWSKI
Dr. ADAM ROSE

Komisarz Rządowy:

WITOLD BRONIEWSKI

Zastępcy Kom. Rząd.:

STEFAN RYBAŁTOWSKI
WITOLD PAWŁOWICZ

Zarząd Banku

Prezes Banku:

Dr. ROMAN GÓRECKI

Naczelný Dyrektor:

VACAT

Zastępcy Nacz. Dyr.:

WACŁAW KONDESKI
Dr. FELIKS MERUNOWICZ

Dyrektorzy:

Dr. LEON BARYSZ
Dr. TADEUSZ GARBUSIŃSKI
Dr. ADAM PAWLIKOWSKI
Dr. MIECZYSLAW SZENK

Oddziały:

Biała (Bielsko), Białystok,
Bydgoszcz, Drohobycz,
Gdynia, Katowice, Kołomyja,
Kraków, Lublin, Lwów,
Łódź, Łuck, Poznań, Radom,
Równe, Stanisławów,
Tarnów, Wilno, Włocławek

Bank Gospodarstwa Krajowego

Warszawa

Bilans surowy z dnia 31 marca 1931 r.

STAN CZYNNY**Dział Handlowy.**

1. Kasa i sumy do dyspozycji	Zł.	42,437,560.81
2. Papiery procentowe, akcje i udziały	"	75,454,507.44
3. " " własnej emisji	"	56,357,631.28
4. Weksle zdyskontowane	"	150,801,653.27
5. Pożyczki krótkoterminowe	"	148,095,415.60
6. Banki	"	21,693,166.48
7. Pożyczki gotówkowe długoterminowe	"	36,275,437.74
8. " " komunalne	"	51,963,758.92
9. " budowlane z fund. wł.	"	15,768,373.56
10. " zwaloryz. b. Instyt. służ.	"	5,404,939.80
11. Inne aktywa	"	42,678,020.71
	Zł.	664,930,465.61

Dział emisyjny.

12. Pożyczki emisyjne	Zł.	759,683,324.62
13. Inne aktywa dz. emisyjnego	"	22,736,812.88
14. Saldo w dziale handlowym	Zł.	33,987,052.36
	Zł.	816,407,189.86

Dział operacyj ze Skarbem Państwa.

15. Pożyczki budowlane	Zł.	296,440,815.76
16. Kredytysanacyjne dla banków	"	32,778,404.55
17. Kredyty dla Kooprolnej i in	"	47,938,037.97
18. Różne kredyty	"	212,576,672.67
19. Saldo w dziale handlowym	Zł.	17,285,776.61
	Zł.	607,019,707.56
20. Inkaso	"	2,070,357,363.03
21. Gwarancje i akceptacje	"	11,152,871.46
	"	44,153,204.62
	Zł.	2,125,663,439.11

STAN BIERNY**Dział Handlowy.**

1. Kapitał zakładowy	Zł.	150,000,000.—
2. Rezerwy	"	46,848,012.28
3. Wkłady a vista	"	113,516,951.48
4. " terminowe	"	118,276,076.06
5. Redyskonto weksli	"	59,357,172.62
6. Banki	"	52,032,659.63
7. Inne pasywa	"	55,626,764.57
8. Saldo działu emisyjnego	"	33,987,052.36
9. " " operacyj ze Skarbem Państwa	"	17,285,776.61
	Zł.	646,930,465.61

Dział emisyjny.

10. Specj. rezerwa dla pap. wart. wł. em.	Zł.	16,948,789.31
11. Emisje	"	759,683,324.62
12. Inne pasywa działu emisyjn.	Zł.	39,775,075.93
	Zł.	816,407,189.86

Dział operacyj ze Skarbem Państwa.

13. Lokaty Skarbu Państwa:		
a) fundusze budowlane	Zł.	305,803,309.86
b) " sanac. dla banków	"	54,071,579.36
c) " ex re Kooprolnej	"	36,327,102.33
d) różne lokaty	Zł.	210,817,716.01
	Zł.	607,019,707.56
14. Różni za inkaso	"	2,070,357,363.03
15. Zobow. z tyt. gwarancj i akceptacyj	"	11,152,871.46
	"	44,153,204.62
	Zł.	2,125,663,439.11